

Lão Lượm

“VE CHAI”.

Captovan

Vào giờ nghỉ trưa, đa số công nhân của hãng L.A Laundry tụ tập quanh xe “lunch”, còn tôi đang loay hoay kiểm soát mấy bộ quần áo “samples” để mang giao cho hãng Guess, thì tôi nghe có tiếng la hét ồn ào quanh xe lunch, ngó ra tôi thấy lão Tony Joseph (tạm gọi tên Việt Nam là Tôn) đang bị thằng Mexi-Guapo nắm hai cổ tay lão kéo tới, xô lui như mèo vờn chuột, còn lão Tôn thì cố vùng vẫy và miệng la “F...you”, trong khi đó đám đông, những

người anh em gốc “thích đậu, thích đỗ” thì hò reo, cổ võ cho hai người đánh nhau để đứng ngoài vỗ tay cười chơi.

Tôi không ưa lão Tôn, nhưng khi thấy thằng Mexi-Guapo hành hạ lão ta quá, tự ái dân tộc nổi lên, tôi đi tới can họ ra, nhưng Guapo lại mạnh tay hơn, túm cổ lão Tôn nhấc lên, tôi kín đáo dùng ngón tay cái và ngón trỏ bấm mạnh vào tử huyệt ở bàn tay Guapo khiến nó đau quá vội buông lão Tôn ra rồi hấn gườm gườm nhìn tôi, tôi nói lớn cho đám đông nghe: “sorry Guapo, this old man is my brother”, rồi tôi nhìn vào mắt Guapo và nói nhỏ, hù hấn một câu:

— Cùi-đa-đồ (đại khái là mày coi chừng tao).

Vì ông chủ và tôi là chỗ quen biết từ trước nên tôi “mượn oai hùm nhất khi” để hù tên Guapo này để hấn không còn bắt nạt lão Tôn nữa. Hai đôi thủ cố lải nhải với nhau vài câu rồi bỏ đi, còn đám đông quay lại ăn uống bình thường, tôi thì về thu xếp các mẫu hàng đem đi giao, không thềm hỏi lão Tôn một câu lý do tại sao thằng Guapo lại đánh ông ta.

Hãng L.A Laundry, ở El Monte, thầu giặt quần áo “Jean” cho các hãng Guess, Bongo, Infinity, Lewis. Công nhân đại đa số là dân vùng Nam Mỹ, chỉ có Tôn và tôi là người Việt.

Thủy Quân Lục Chiến

Tôn làm trong toán xếp quần áo, còn tôi phụ trách đi nhận và giao các mẫu hàng từ các hãng kể trên. Tôn cũng là dân “ho-hen” (H.O) như tôi, anh đến làm việc ở đây trước tôi nên khi mới vào làm việc, tôi rất mừng và lễ phép với “niên trưởng” Tôn, nhưng dần dà vì làm khác nhiệm vụ và nhất là thấy Tôn làm “mất mặt” người Việt nên tôi rất bực mình, không tiếp xúc nữa, nay khi thấy tên Guapo hành hạ đồng hương tôi buộc phải ra tay mà thôi.

Lý do tôi không ưa lão Tôn vì lúc nào bên hông ông ta cũng đeo cái túi nylon, hề thấy cái chai nhựa hay loon nhôm nào mà công nhân uống xong rồi vất đi là Tôn nhặt lên, bóp dẹp rồi bỏ vào bịch, trong khi đó thằng Mexi-Guapo cũng làm chuyện tương tự, cũng đi nhặt loon nhôm Coca, chai nhựa v.v... thế là họ thường cãi nhau khiến tôi không thích Tôn, Tôn đi nhặt rác, làm rách mặt lây sang tôi, trong lòng tôi coi thường Tôn từ đó.

Sau một thời gian tôi can thiệp chuyện cãi nhau thì Tôn “quít-giốp”, trước khi nghỉ việc, Tôn đến chào và bắt tay tôi:

_ Tạm biệt bạn, cảm ơn bạn đã bênh vực tôi, chắc trong thời gian qua bạn ngứa mắt và bực mình vì tôi đi lượm rác, nay tôi đi chỗ khác để bạn khỏi phải trông thấy cảnh đồng hương đi lượm rác nữa. Tôi kiếm được job mới ở Little Saigon rồi, lương xì-tạc 13.75\$. Hy vọng chúng ta có dịp gặp lại nhau thì bạn sẽ hiểu lý do tại sao tôi lại đi lượm mấy cái vỏ chai, loon nhôm.

Từ Little Saigon tôi lái xe qua free-way 22, 405, 605, 5 để đến hãng ở El Monte làm việc với lương 5.75\$/1 giờ, nay nghe Tôn nói có job mới ngay tại Little Saigon với lương cao gần gấp 3 lần, tôi nghĩ hấn nỏ, làm gì có job nào ngon như thế cho dân “H.O” nên tôi trả đũa và hững hờ chạm tay lão rồi nói:

_ Chúc Tôn may mắn, có job mới lương cao thì đừng lượm loon nữa nghe.

Tôi đã không vui khi thấy mấy cụ già trong khu chung cư của tôi đi lượm chai nhựa loon nhôm trong thùng rác. Ở Mỹ này với tuổi của các cụ thì có trợ cấp tiền già của chính phủ để đủ ấm no, việc gì phải đi moi móc như thế coi bộ rạc quá! Có lần tôi cầm mấy vỏ loon bia đưa cho một cụ thường lượm ve chai và nói:

_ Cụ đừng mở thùng rác nữa, nhỡ có vi trùng hay rắn rết thì rất hại cho sức khỏe tuổi già, mà cụ lượm mấy loon nhôm này để làm gì vậy?

Cụ rất vui khi tôi cho mấy cái loon nhôm rồi cụ giải thích rằng cụ gom các thứ này lại để đem bán, “năng nhặt chặt bị”, từ vài đồng rồi thành vài chục, lâu lâu được một trăm thì gửi về cho con cháu hoặc cô nhi viện. Nghe cụ già giải thích vậy thì biết vậy, nhưng tôi vẫn cảm thấy áy ngại, không thoải mái khi nhìn các cụ đi lượm loon.

Khi hãng L.A Laundry dẹp tiệm thì tôi đi làm “thợ đựng” (truyện dài của nhà văn PKK), nghĩa là đựng việc nào là làm việc đó, không có việc thì đứng ngó trời-trăng hay “ta buồn ta đi lang thang”... và rồi bất ngờ đựng Tôn tại đại nhạc hội Cám Ôn Anh TPB kỳ 4 do Hội Cứu Trợ TPB & Quả Phụ tổ chức tại Garden Grove ngày 1/8/2010.

Đang ngồi ghé xem ca nhạc thì tôi thấy Tôn mang những chai sữa đậu nành len vào các hàng ghé để bán cho khán giả và vẫn lượm loon, tôi lờ hấn đi nhưng khi hấn bước tới hàng ghé tôi ngồi và trao tận tay tôi chai sữa đậu nành thì không lờ được nữa, tôi bèn chào qua loa cho có lệ và lại càng ghét thêm vì tội hấn nỏ, kiếm được “good job” với start 13,75\$/1 giờ mà vẫn đi lượm loon và bán dạo sữa đậu nành. Tôi hỏi móc họng lại:

_ Chắc hồi này lương của Tôn lên tới 19\$/1

giờ rồi?

_ Không, 20.25\$ rồi. Nếu bạn muốn đổi job như tôi thì tôi chỉ cho, thật đấy, đây là số tele của tôi, 714-987-xxxx khi nào muốn thì liên lạc.

Tôn cười thân thiện rồi tiếp tục đi bán, mang chai sữa đậu nành trao tay cho khán giả xem ĐNH*. Hình như Tôn không biết tôi hỏi móc họng nên anh ta trả lời có vẻ thành thật, nhưng tôi vẫn nghi ngờ, làm cái khí gió gì mà lương 20.25\$ trong khi bằng cấp chỉ là ngón trở ngày xưa dùng để bóp cò...súng.

Nghề thợ đựng của tôi ngày càng lâm vào thế bí, bị số đông người anh em gốc “Xi” đứng trước cửa chợ Người Việt cạnh tranh, nhưng tôi vẫn cóc cần gọi “Tôn Nở” như lời hấn dạn. Rồi một ngày, bất ngờ Tôn gọi tôi và mời đến nhà chơi. Tự ái như được vuốt, tôi nhận lời đến thăm dân nở cho biết sự tình.

Tôi đến thăm Tôn vào chiều cuối tuần, người đón tôi ngoài cửa không phải là Tôn như tôi nghĩ mà là một chị rất đẹp với cử chỉ lịch sự, chị nói:

_ Xin lỗi anh, nhà tôi đang bận ngoài góc vườn, anh ấy nói tôi dẫn anh anh ra vườn, tôi cự nự thì anh ấy nói: “khách muốn coi việc anh ấy làm”. Vậy xin lỗi anh trước.

_ Cám ơn chị, chính tôi muốn xem công việc của anh Tôn.

Cùng là dân gốc “Bê-Ka” (Kắc-Kỳ) nên tôi làm ra vẻ thân tình với nhau một tí chứ tôi có biết Tôn làm cái nghề ngỗng gì đâu, thực lòng thì hơi buồn vì Tôn mời khách đến chơi mà dẫn ra góc vườn thì chỉ có “dân chơi cầu ba căng” chứ dân Bolsa ai làm thế, nhưng lỡ rồi, cứ vào và quả thật tôi choáng váng khi cái mùi chua-chua, thiu-thiu trong đồng chai lọ chất góc vườn xông vào mũi. Tôn ngừng làm việc, tháo đôi găng tay ra rồi bắt tay và mời tôi ngồi vào cái bàn có dù che ở góc vườn đúng lúc đó

chị Tôn mang ra hai ly cafe sữa. Tôn mời tôi uống và vào đề ngay:

_ Tôi đang làm ở học khu Garden Grove, tháng tới họ sẽ mở một lớp học buổi tối về “custodian”, sau 1 tháng nếu ai đủ điểm thì sẽ có chứng chỉ, và cái chứng chỉ này sẽ giúp chúng ta đi tìm việc làm ở các học khu tương đối dễ dàng, nếu anh muốn thì đến ghi danh ngay đi, họ chỉ lấy 40 học viên thôi. Trước đây tôi cũng làm thế và tôi đã tìm được job ở học khu GG, lương bắt đầu vào khoảng từ 12-14\$/1 giờ và lên dần maximun là 23\$ giờ tùy học khu.

_ Custodian là nghề gì, có cần nói thông thạo tiếng Mỹ không, chứ tôi thì thì...

_ Là trông coi, quét dọn, hút bụi, đổ rác v.v.. ở các trường học, việc còn nhẹ nhàng hơn ở nhà khi bà xã nhờ vả, về tiếng Mỹ thì tôi tệ hơn anh mà còn qua cầu thì anh dư sức v.v...

Thế rồi Tôn hướng dẫn tôi cách ghi tên, cách học thi lấy “lai-xân”, khi có licence rồi thì Tôn chỉ tôi cách tìm job ở các học khu trong vùng Orange. Ở các học khu có rất nhiều công việc, từ săn sóc bảo trì trường học, cắt cỏ, tỉa cây, điện, thư viện, phụ giáo v.v...

Sau khi hướng dẫn tôi tìm việc làm xong, Tôn quay về chuyện cũ ở L.A Laundry:

_ Hồi còn làm ở L.A Laundry, tôi biết bạn khinh tôi về cái vụ tôi đi lượm mấy cái chai nhựa, loon nhôm, nhưng thân kệ, mắc mớ gì giải thích, sau khi anh trị thẳng Guapo cứu tôi, tôi hứa là sẽ có ngày giải thích cho anh và hy vọng anh sẽ hiểu tôi hơn và đây là lúc cần nói. Sau khi về làm tại học khu G.G, vì là công việc quét dọn nên số chai nhựa, loon nhôm nhiều hơn và anh thấy đồng bao ở góc vườn kia kìa, chiều nay mang tới “recycle center” bán, trung bình mỗi tháng kiếm 40-50 đô, chừng nào đủ 100 đô thì tôi tới đổi cho lão Bà-Bà Hạnh Nhơn, một “rì-xíp”, còn lão Bà-Bà Hội trưởng

Thủy Quân Lục Chiến

Hội H.O dùng tiền đó vào việc gì thì anh và cả cộng đồng này biết rồi.

_ Xin lỗi anh Tôn, xin anh tha lỗi, bây giờ thì tôi hiểu rồi, cái bữa đại nhạc hội TPB mà anh đi bán sữa đậu nành cho khán giả cũng là mục đích tình nguyện kiếm lời cho ĐNH?

_ Đúng thế, trong các đại nhạc hội Cám Ôn Anh TPB, nếu anh để ý thì sẽ thấy có anh Long HQ đứng mũi chịu sào gian hàng bán thực phẩm, anh Thục KQ bê các khay trái cây lên vào các hàng ghế để bán cho khán giả, tôi theo chân hai anh ấy, ngoài ra còn có rất nhiều các cháu thanh thiếu niên Phật Tử đi bán nữa, tất cả vì TPB, rất buồn là anh Thục đã “đi xa” rồi!

_ Tôn, anh làm công việc này chị nhà và các cháu có biết không, phản ứng ra sao?

_ Bạn bè coi thường tôi là chuyện bình... thường, “ai đông khe”, nhưng vợ con tôi không hiểu, phiền trách, ngăn cản mới đau. Lúc đầu thấy tôi tha về những chai nhựa loon nhôm để góc vườn là nhà tôi la um xùm, mang bỏ vào thùng rác, còn hai đứa con thì chúng không thèm ra vườn, cực chẳng đã, khi phải ra vườn thì chúng bịt mũi! Cuối cùng tôi đành phải nói thật, hồi đó, vào năm 2006, tôi có dẫn nhà tôi theo khi tới thăm cái ga-ra của chị Hạnh Nhơn là kho chứa 20 ngàn hồ sơ TPB, nhà tôi tâm phục khẩu phục Lão Bà-Bà và hiểu chuyện tôi làm nên bà ấy giải thích cho hai đứa nhỏ đừng “bất mãn” việc làm của tôi nữa.

_ Thế các cháu phản ứng ra sao với ông bố đi lượm rác?

_ Nhà tôi thì trực tiếp tham gia, “đặt hàng” các bà lối xóm, bạn bè, ai có loon nhôm thì cho, thế là bả mang về góp vào đống rác kia. Có nhiều thân chủ còn gom chai “dầu gió xanh”, nhưng có lần vác bao chai nặng quá, tôi bị xum lung nên sợ rồi, không dám nhận vỏ chai nữa.

Thú thật từ khi có vợ tiếp tay, tôi không còn gửi \$ lẻ tẻ cho chị Hạnh Nhơn nữa mà xin chị cho chúng tôi “take care” 3 hồ sơ TPB, mới đây có một anh TPB đã qua đời khi tôi chưa kịp gửi tiền về, vì thông thường tôi chỉ gửi tiền vào dịp gần tết. Sau khi anh TPB chết, tôi hoàn lại hội hồ sơ này cho chị Hạnh Nhơn, mà chỉ còn giữ 2 hồ sơ thôi. Riêng hai cháu, con tôi, không trực tiếp tham gia như mẹ, nhưng mới đây, khi hai cháu tốt nghiệp luật sư, hai cháu đã hỏi tôi là xin tình nguyện làm Public Defender, đại khái là làm luật sư bào chữa miễn phí, dĩ nhiên tôi OK, và hiện nay hai cháu thường xuyên đến trại giam thăm các thanh thiếu niên nghi can gốc Việt để tìm hiểu tâm tư và hoàn cảnh nào các em bị vướng vào vòng lao lý. Hai cháu cho tôi biết có nhiều hoàn cảnh các em nghi can rất đáng thương, hai cháu dùng mọi tình lý để giúp các em.

_ Chắc là hai cháu thấy bố đi lượm rác, không lượm cho mình mà để lo cho người khốn cùng thì các cháu noi theo gương bố, đi lượm “rác” cho những tuổi trẻ vướng vòng lao lý, “cha nào con nấy”, chúc mừng anh.

_ Tâm sự cho bạn biết đầu đuôi để bạn khỏi khinh tôi khi tôi đi lượm loon, nếu mai một bạn kiếm được job ở trường học thì nhớ tiếp tay với tôi trong công việc tiếp hơi cho anh em thương phế binh (TPB) của chúng ta hiện đang ngắc ngoải trong địa ngục trần gian. Nhưng nhớ đừng viết linh tinh về việc này, nhiều bạn bè không hiểu lại “biu môi” với tôi, cực chẳng đã tôi mới tâm sự cho bạn biết, kính thánh đã nói: “tay phải làm việc thiện thì đừng cho tay trái biết”.

Tính tôi hay viết lách lăng nhăng, nhưng tôn trọng lời anh Tôn dặn, tôi đã giữ kín việc này lâu rồi, nay đã tới lúc có nhiều lý do mà tôi đành phải bật mí một chuyện bí mật. Tôi

vẫn tôn trọng lời anh dặn, không nêu tên thật của anh. Còn việc kính thánh nói “tay phải làm việc thiện đừng cho tay trái biết” thì đó là chuyện 2 ngàn năm về trước, hồi đó chưa có TPB/VNCH, còn ngày nay, các TPB đang chết dần chết mòn nên tôi phải viết câu chuyện “Lão Lượm Ve Chai” coi như một thí dụ điển hình để chúng ta cùng nhau, không phải làm việc thiện, mà hãy nghĩ đến món nợ của chúng ta đối với các anh kéo không kịp... Theo tôi biết thì trong năm 2014 đã có 20 anh em thương binh của TQLC đã ra đi, như vậy số TPB của tất cả các đơn vị mà Hội H.O “take care” hẳn là đang nói đuôi nhau để xung phong “lên đời” không phải ít.

Người TPB trẻ nhất cũng đã 58 rồi, (18+40=58)! Với tuổi đời 58, chúng ta ở hải ngoại sinh sống và thuốc men đầy đủ như thế nào thì ắt sẽ hiểu với điều kiện sinh sống thiếu đủ thứ, thiếu cả một phần thân thể thì các anh ra đi sớm không có chi là ngạc nhiên, điều cần nghĩ đến là nếu chúng ta quá thờ ơ với việc “nợ nần dan díu bấy lâu nay” mà chưa thanh toán để “nợ tang bồng trang trắng vỗ tay reo” thì...!

Lý do nữa mà tôi phải viết bài này vì Hội H.O cùng đài SBTN sẽ phối hợp với Bắc CA để tổ chức Đại Nhạc Hội TPB kỳ 9 tại San Jose vào ngày Chúa Nhật 12/7/2015, viết để tặng các thiện nguyện viên (TNV) và cầu mong các TNV dấn thân hơn nữa trong việc tiếp tay với Hội HO. Tôi viết để xin các đồng đội, đồng môn, đồng bào tiếp tay để gửi gắm quà cho các anh em TPB tại quê nhà, mọi đóng góp xin gửi về:

Hội H.O Cứu Trợ TPB&QP.

P.O BOX 25554 Santa Ana CA 92799

Không nhiều thì ít, ít nhất là nếu chúng ta, những cựu quân nhân ở hải ngoại này có uống bia thì cứ uống, nhưng xin giữ lại cái loon nhôm hay vỏ chai, cả hai thứ đó đều rất có ích

đối với người lượm ve chai. Nếu các bạn là những nhà “tu”, sau khi tu xong thì để cái loon nhôm dưới đất, co chân lên đạp một cái “rụp”, loon nhôm dẹp lép, gom nó lại, cho vào túi nylon đầu hè, ới một cái là có người pick up, 5-7 cents 1 cái loon chứ ít sao. Năng nhặt chặt bị, gom lại sẽ có một tí quà cho đồng đội bị cụt chân tay, mù con mắt!

Chúng ta uống bia thì cứ uống thoải mái, nhưng xin tặng lại cho anh em TPB cái vỏ chai bia, chúng ta uống Coca Cola thì tặng lại cho anh em TPB cái loon nhôm. Hãy tự cứu anh em TPB của mình trước đã trong khi chờ đợi... người khác.

Captovan

Giỏi tiếng Việt

Một ông Việt Nam là chủ hãng xuất nhập cảng tại Cali, công nhân rất đông cả người Mỹ và Việt. Trên bàn giấy có 3 hộp để văn thư. Thư tới thì để vào hộp để chữ In, Thư gửi đi để vào hộp chữ Out, còn thư khẩn thì để vào hộp Urgent, nhưng vì nhân viên người Việt đông nên ông muốn để thêm chữ Việt dưới các chữ trên. Rất nhiều góp ý thí dụ như chữ IN thì để “văn thư vừa tới” chữ OUT thì để “văn thư để gửi đi” còn chữ URGENT thì để “văn thư cần giải quyết ngay”. Nhưng ông chê quá dài và quyết định để dưới chữ IN = “CHO VÀO” và dưới OUT = “CHO RA” dưới chữ URGENT = “CHO RA NGAY”!